

Olofligen mjölkat annans ko

Mitt i sommaren, närmare bestämt en tidig söndagsmorgon den 20 juli 1856 kom pigan Emma Jansdotter till kohagen i Tängby i Löt, för att mjölka de kor som tillhörde hennes husbonde Erik Hagberg. Korna gick på bete tillsammans med Tängby bys andra bönders kor i den bygemensamma kohagen.

När hon kom fram till hagen upptäckte hon att änkan Johanna Ersdotter var fullt sysselsatt med att mjölka en av Hagbergs kor. Johanna märkte inte att någon närmade sig förrän Emma var helt nära då hon blev helt överraskad och utropade *"Kors i Jess"* och blev mycket röd i ansiktet och uppträdde virrigt. Emma hade då skojat med Johanna och sagt: *"Det var bra att moster mjölkat så kan jag få gå igen"*. Johanna som snabbt hämtade sig efter överraskningen när Emma kom svarade: *"Jag skulle mjölka åt dig för att ni har bråttom"*; samt tillade: *"Nu får du mjölka sjelf"*, Därefter tömde Johanna den mjölk som hon mjölkat ur Hagbergs ko i Emmas kruka och gick därifrån.

Den var ungefär en och en halv liter mjölk som Johanna lämnade till Emma. Emma hade sedan undersökt kon och funnit att två av spenarna var urmjolkade. Emma trodde sig nu ha en förklaring till varför korna ibland vid mjölkningen gav så olika mycket mjölk och till och med ibland när hon kom till hagen redan verkade vara helt urmjolkade.

Kronofjärdingsmannen Krafft och bonden Eric Lundberg i Tängby begav sig efter att ha fått reda på händelsen hem till Johanna, som först förnekade, men senare fritt och otvunget erkände att hon hade mjölkat Hagbergs ko, men endast för att vara hjälpsam mot Emma.

Länsmannen Philip Kindborg, som vi lärt känna som en trogen lagens tjänare lät på grund av förordningen om ansvar för stöld, snatteri samt rån, införpassa Johanna till länshäktet i Uppsala i väntan på ransakning inför häradsrätten.

Johanna var 40 år gammal och hade blivit änka för andra gången för 3 år sedan. Hon hade inga barn.

Vid rätten försvarade sig Johanna med att hon begivit sig till hagen för att mjölka sin ko som gick tillsammans med dom andra korna i byn i samma hage. När hon kom fram hade hon sett att Hagbergs piga Emma Jansdotter och en annan piga, Märta, redan höll på och mjolkade sina kor, och när Johanna mjölkat sin egen så hade hon hjälpt Emma genom att mjölka en av Hagbergs kor eftersom hon hade hört att Hagberg och hans husfolk hade tänkt sig gå i kyrkan denna söndag och därför antagit att Emma ville bli klar så fort som möjligt. Hon påstod också att hon hjälpt Emma vid flera tillfällen tidigare, vilket Emma förnekade. Johanna menade också att då hon varken före eller efter händelsen försökt dölja eller förneka vad som skett, nekade hon till att ha haft för avsikt att stjäla mjölk.

Rätten friade Johanna Ersdotter. Visserligen hade hon erkänt att hon mjölkat kon men dels hade hon givit Emma mjölken och dels stod ord mot ord huruvida mjölkningen skett i avsikt att hjälpa till med mjölkningen och lämna mjölken till Emma eller att mjölka och sedan stjäla mjölken. Rätten fann det inte bevisat att avsikten var att begå brott.

Johannas rykte och anseende var inte det bästa innan denna händelse, och inte blev det bättre efteråt. Hon levde ensam men fick höra vad det skvallrades om henne och i fantasin la hon säkert till ännu mer och oroade sig. Det blev för mycket för den allt olyckligare Johanna. Drygt ett år efter händelsen så intog hon så mycket arsenik att hon avled. Hon begravdes "i tysthet".